

مدل راهبردی تقاضا محور و راهکار برای توسعه و اشتغال‌زایی و

افزایش کسب و کار کشاورزی و روستایی در ایران

علی شجاعی فرد

(عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور)

www.ketab.ir

انتشارات زرنوشت

تهران - ۱۴۰۰

سرشناسه	:	شجاعی فرد، علی، ۱۳۶۱-
عنوان و نام پدیدآور	:	مدل راهبردی تقاضا محور و راهکار برای توسعه و اشتغال‌زایی و افزایش کسب و کار کشاورزی و روستایی در ایران / علی شجاعی فرد
مشخصات نشر	:	تهران: زرنوشت، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری	:	۲۲۲ ص.
شابک	:	۹۷۸ - ۶۲۲ - ۲۸۸ - ۲۱۸ - ۱
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فبیای مختصر
یادداشت	:	فهرست‌نویسی کامل این اثر در http://opac.nliai.ir دسترسی است.

www.ketab.ir

انتشارات زرنوشت

تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی،
کوچه مهدی‌زاده، شماره ۲۷، واحد ۱۹
تلفن: ۰۹۰۲۴۸۶۸۹۵۶ - ۰۶۶۴۷۹۶۱۵ - ۶۶۴۳۵۶۳۷

www.zarnevsh.com

مدل راهبردی تقاضا محور و راهکار برای توسعه و اشتغال‌زایی و افزایش کسب و کار کشاورزی و

روستایی در ایران

نویسنده: علی شجاعی فرد

• چاپ اول: ۱۴۰۰ • شمارگان: ۱۰۰ نسخه • ناشر: زرنوشت

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۲۸۸ - ۲۱۸ - ۱

قیمت: ۵۰,۰۰۰ تومان

تمامی حقوق این اثر محفوظ است.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات پژوهش	۱۱
۱-۱- مقدمه	۱۱
۲-۱- بیان مسئله	۱۳
۳-۱- اهمیت و ضرورت انجام تحقیق	۱۵
۴-۱- اهداف تحقیق	۱۷
۵-۱- فرضیات تحقیق	۱۹
۶-۱- نوع مطالعه، روش و نحوه اجرای تحقیق	۱۹
۱-۶-۱- نوع مطالعه	۱۹
۲-۶-۱- ابزار گردآوری داده‌ها	۲۱
۳-۶-۱- جامعه آماری، حجم نمونه، روش نمونه‌گیری و شیوه تجزیه و تحلیل داده‌ها	۲۱
۴-۶-۱- محدودیت‌های تحقیق:	۲۱
۷-۱- پیشینه پژوهش	۲۲
۸-۱- خلاصه فصل و ساختار پژوهش	۲۸
فصل دوم: رویکرد روستاها به کارآفرینی کشاورزی	۳۱
۲- مقدمه	۳۱
۲-۱- توسعه روستایی	۳۱
۲-۱-۱- اهداف توسعه روستایی	۳۶

- ۲-۱-۲- نظام برنامه ریزی توسعه روستایی ۳۶
- ۲-۱-۳- فقدان یک درک درست از مفهوم توسعه ۳۷
- ۲-۱-۴- برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و توسعه کشاورزی ۳۸
- ۲-۲- کشاورزی و توسعه روستایی ۴۰
- ۲-۲-۱- موانع توسعه بخش کشاورزی ۴۱
- ۲-۲-۱-۱- مشکلات عمده کشاورزی در ایران ۴۳
- ۲-۲-۲- اولویت های تسریع رشد کشاورزی ۴۳
- ۲-۲-۳- چارچوب طرح توسعه اقتصادی و اشتغال زایی روستایی ۴۴
- ۲-۲-۳-۱- ماهیت طرح ۴۵
- ۲-۲-۳-۲- جایگاه و محدوده مطالعاتی ۴۵
- ۲-۲-۳-۳- اهداف ۴۶
- ۲-۲-۴- دستاوردهای مورد نظر ۴۶
- ۲-۲-۴- بررسی وضعیت اشتغال در بخش کشاورزی ۴۷
- ۲-۲-۵- مزیت های اشتغال در بخش کشاورزی ۴۸
- ۲-۲-۶- عوامل بازدارنده بخش کشاورزی در انتخاب شغل کشاورزی ۴۹
- ۲-۳- کارآفرینی و توسعه روستایی ۵۰
- ۲-۳-۱- کارآفرینان ۵۲
- ۲-۳-۲- تقاضا و عرضه نیروی کار و عوامل مؤثر بر آن ها ۵۵
- ۲-۴- کارآفرینی ۵۶
- ۲-۴-۱- سیر تاریخی کارآفرینی ۶۰
- ۲-۴-۲- رهیافت حمایتی دولت در کارآفرینی و اشتغال زایی روستایی ۶۱
- ۲-۵- کارآفرینی روستایی ۶۲
- ۲-۵-۱- گزاره های کارآفرینی روستایی ۶۵
- ۲-۵-۲- مدل های کارآفرینی روستایی ۶۵

فصل اول: کلیات پژوهش

۱-۱- مقدمه

با نگاهی به روند رشد و توسعه جهانی در می‌یابیم که با افزایش و گسترش فناوری‌های پیشرفته (عزیزیان و همکاران، ۱۳۹۱: ۲)، یکی از اهداف مهم توسعه روستایی، ارتقای ظرفیت و بهره‌وری بخش کشاورزی از طریق سیاست‌های ساختاری و با هدف بهره‌برداری از مزیت‌های رقابتی محصولات کشاورزی (Willer & Lukas, 2010: 57)، همچنین بهبود زندگی اقتصادی و اجتماعی روستاییان و فقرزدایی، بهبود بهره‌وری، افزایش اشتغال، تأمین حداقل غذا، مسکن و بهداشت و افزایش تولید، کاهش بیکاری، توزیع متناسب درآمد، و عدالت اجتماعی در اکثر کشورها، به ویژه کشورهای در حال توسعه که کشور ما نیز در زمره آنهاست، می‌باشد (مخت و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۶۰). مطابق آمار منتشر شده از طرف سازمان ملل تقریباً ۶۲ درصد از جمعیت کل دنیا را روستاییان تشکیل می‌دهند (کارگر و آقائی، ۱۳۹۳: ۶۲) که روستاها به علت داشتن منابع طبیعی و انسانی بی‌شمار می‌توانند زمینه ساز ظهور بسیاری از حرفه‌های نو و کارآفرینانه گردند (Chrisman & et al, 2003: 2). با کاهش اهمیت نسبی زراعت و لزوم ایجاد تنوع اقتصادی در روستاها برنامه‌ریزان با تدوین سیاست‌ها و راهبردهای مؤثر به توسعه کارآفرینی در مناطق روستایی می‌پردازند (Eu Rural Reviw, 2012: 35). کارآفرینی روستایی که فراهم‌کننده زمینه اشتغال، افزایش درآمد و تولید ثروت، بهبوددهنده کیفیت زندگی و کمک‌کننده به افراد محلی برای مشارکت در اقتصاد است (Henderson, 2002: 48)، با زمینه‌سازی مناسب اشتغال و داشتن شغل مناسب، سودمندی، شخصیت‌سازی اجتماعی شدن، استقلال شخصی، مسئولیت‌پذیری تعهد، جهت‌دهی به مسیر آینده زندگی را برای فرد به دنبال دارد (Iosua et al, 2014: 2).